

Til borgmesteren og kommunaldirektøren

Debatoplæg: Giv de unge uddannelse – det betaler sig

Finanskrisen har sat ekstra fokus på de unge. Ledigheden for unge under 30 år er steget med mere end 40 pct. fra marts 2008 til marts 2009. Og det er især de unge uden uddannelse, der fylder alt for meget i arbejdsløhedskøen.

Unge med uddannelse har et bedre fodfæste på arbejdsmarkedet, end unge uden uddannelse. Det betaler sig både for den enkelte unge, for kommunen og for hele samfundet, at så mange unge som muligt får en uddannelse.

Derfor er 42 kommuner gået ind i et samarbejde med KL og Undervisningsministeriet om projektet ”Ungdomsuddannelse til alle”. Det er et partnerskabsprojekt, hvor det gennemgående tema er, at politisk fokus, tværgående indsats og politisk forankring skal få flere til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

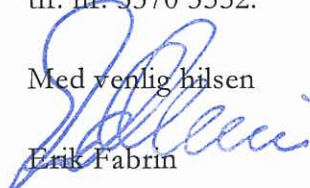
Dette debatoplæg er baseret på projektkommunernes erfaringer. Oplægget kan danne grundlag for en debat i kommunalbestyrelsen og topledelsen om emnet. I mange af projektkommunerne er det politiske fokus udmøntet i en politisk handleplan, hvor kommunens initiativer og målsætninger på området er samlet. Har kommunen allerede en handleplan, kan debatoplægget være en anledning til den løbende revision.

Hvis det har interesse, vil KL iværksætte kommunenetværk omkring unge og ungdomsuddannelser, når projektet Ungdomsuddannelse til alle afsluttes ved udgangen af 2009.

Er kommunen interesseret i at være med, eller giver debatoplægget anledning til spørgsmål, så kontakt venligst chefkonsulent Jan Bauditz, jba@kl.dk, tlf. nr. 3370 3230 eller projektchef Britt Lyndgaard, bln@kl.dk, tlf. nr. 3370 3552.

Med venlig hilsen

Erik Fabrin

Peter Gorm Hansen

Den 25. maj 2009

Jnr 07.18.00 001
Sagsid 000175998

Ref JBA/BLN
jba@kl.dk
Dir 3370 3230

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

NOTAT

Debatoplæg

Giv de unge uddannelse – det betaler sig

Det koster penge, at mange unge i vores samfund ikke får en ungdomsuddannelse. To ud af fem unge uden uddannelse står uden for arbejdsmarkedet. Det samme gælder kun for en ud af seks med en ungdomsuddannelse. Den nuværende økonomiske krise skaber voksende ledighed, og her er de unge uden uddannelse særligt udsatte. Der er statistisk belæg for at sige, at borgere uden uddannelse er mere syge, mere fattige og mere kriminelle end borgere med uddannelse. De får et dårligere liv med færre muligheder end andre, og det er ikke rimeligt. Uddannelse skaber personlig udvikling hos de unge og understøtter den demokratiske deltagelse og integration i lokalsamfundet.

Uddannelse er både for den enkelte og for samfundet en god investering. Produktiviteten i samfundet øges ved stigende uddannelsesniveau, og dermed kan uddannelse gøre samfundskagen større. Uddannede har over et livsforløb flere aktive år på arbejdsmarkedet end ufaglærte. Disse forhold spiller sammen med de langsigtede negative prognoser for arbejdskraftudbuddet, på trods af den nuværende krise. I løbet af nogle år vil private og offentlige virksomheder komme til at mangle kvalificerede medarbejdere, hvis ikke uddannelsesniveauet øges.

Alligevel viser de tilgængelige tal, at andelen af en ungdomsårgang, som gennemfører en ungdomsuddannelse, er stagneret de seneste år. Det er sket på trods af, at den politiske interesse for området på samme tid har været stor, bl.a. som følge af regeringens målsætning om, at 95 pct. af en 2015-ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Den 25. maj 2009

Jnr 07.18.00 O01
Sagsid 000175998

Ref JBA/ BLN
bln@kl.dk
Dir 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/4

Ungdomsuddannelse til alle kræver en sammenhængende indsats

Kommunerne i projektet Ungdomsuddannelse til alle peger på den tværgående koordination og sammenhængende indsats i den enkelte kommune, som en af de helt store udfordringer.

Kommunen møder de unge mange forskellige steder: I folkeskolen, i fritids- og kulturtilbud, i Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), i jobcenteret, i integrationsarbejdet og i arbejdet med udsatte børn og unge. Det giver nogle unikke muligheder for at skabe en sammenhængende ungeindsats.

Omvendt møder de unge en lang række af medarbejdere fra kommunen, på uddannelsesinstitutionerne og i praktikvirksomhederne. Ambitionen bør være, at de mange tilbud og krav ser sammenhængende ud for de unge og giver god mening. Det mål opnås gennem tæt samarbejde og udveksling af informationer mellem de ansvarlige i de kommunale forvaltninger, på de statslige ungdomsuddannelser og i praktikvirksomhederne. De unge har behov for ansvarsbevidste, tydelige og tillidsvækkende voksne. Målet skal være at sætte de unge i centrum.

Kommunalbestyrelsen spiller en nøglerolle

Kommunalbestyrelsen har et særligt ansvar for dette. Ungdomsuddannelse til alle er en indsats, som vedrører hele kommunens organisation. Det er ikke kun en jobcenterindsats, en UU-indsats eller en børne- og familieindsats. Det ledelsesmæssige ansvar bør placeres på direktionniveau, hvor mål, rammer og ressourcer fastlægges for alle de kommunale forvaltninger, institutioner og faggrupper, som har kontakt med de unge. Kommunens ansvar kan i hovedtræk sammenfattes til at ruste de unge fagligt, personligt og socialt til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Selvom kommunen er den væsentligste lokalpolitiske aktør, så er der naturligvis grænser for, hvad kommunen kan gøre for de unge. Det giver sig selv, at ungdomsuddannelserne og praktikvirksomhederne er de hovedansvarlige, når det kommer til selve ungdomsuddannelsen. Et godt samarbejde mellem kommunen og de lokale aktører har en afgørende betydning for sammenhængen i de unges uddannelsesforløb. Det gælder også samarbejdet med den lokale produktionsskole, den lokale højskole og samarbejdet med politiet gennem SSP.

Kommunen er en netværksoperatør på ungeområdet, og en aktør med stor lokal gennemslagskraft, hvis den politiske vilje er til stede. Frafaldet fra ungdomsuddannelserne er et eksempel på et område, hvor kommunen både bør stille krav til den lokale tekniske skole og gå i dialog om, hvordan man i samarbejde kan reducere dette.

Spørgsmål til en debat om unge og ungdomsuddannelse i kommunen

De følgende spørgsmål er tænkt som inspiration til kommunens egen drøftelse af indsatsen for at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Spørgsmålene er inddelt i fire temaer: Den tidlige indsats, den kommunale organisering omkring opgaven, unge som ikke er parat til en ungdomsuddannelse og samarbejdet med de eksterne aktører.

Den tidlige indsats for børn og unge har afgørende betydning for, hvordan de unge klarer sig senere hen i et uddannelsesforløb:

- Hvordan arbejder kommunens dagtilbud med at inkludere alle børn i lærings- og udviklingsfællesskaber, hvor børnene trives og er aktive?
- Hvordan arbejder folkeskolen med alle elevers kompetencer inden for kreativitet, problemløsning og samarbejde?
- Hvordan arbejder folkeskolen med at stille høje forventninger til alle elever og sikre, at de får så gode læsekompetencer som muligt?
- Hvordan samarbejder folkeskolen og socialforvaltningen, fx omkring børn med ulovligt fravær?
- Hvordan arbejder kommunen med brobygning til ungdomsuddannelserne og erhvervsklasser til de mindre bogligt orienterede unge?
- Hvordan hjælper kommunen børn og unge til en sund livsstil, som understøtter koncentration og indlæring?

Det tværgående samarbejde mellem UU-center, jobcenter og socialforvaltning betyder særlig meget for unge med personlige og sociale problemer:

- Hvordan har kommunen organiseret UU-centeret og jobcenteret og deres samarbejde omkring unge ledige uden ungdomsuddannelse?
- Hvordan samler kommunen det lokale overblik over data om de unge fra UU-centeret og jobcenteret?
- Hvordan sikrer kommunen sammenhængende forløb for unge, der fylder 18 år, i krydsfeltet mellem socialforvaltningen, UU-centeret og jobcenteret?

Kommunen har gennem en række tilbud et stort ansvar for at ruste de unge, som ikke er parat til at påbegynde en almindelig ungdomsuddannelse:

- Hvordan tilrettelægger kommunen sine tilbud til unge, som ikke umiddelbart er parat til at påbegynde en ungdomsuddannelse, herunder bl.a.:
  - Erhvervsgrunduddannelsen (egu)
  - Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (usb)
  - Den kommunale ungdomsskole
  - De lokale produktionsskoler og højskoler

- Hvordan håndterer kommunen gruppen af drenge og unge mænd, som mangler boglige færdigheder og nogle gange har adfærdsmæssige problemer?
- Hvordan sikrer kommunen, at børn og unge med psykiske vanskeligheder eller misbrugsproblemer får mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse?

Ungdomsuddannelsesinstitutionerne og praktikvirksomhederne uddanner de unge, og kan drage nytte af et samarbejde med kommunale lærere, vejledere, mentorer og socialrådgivere:

- Hvordan samarbejder kommunen med ungdomsuddannelserne omkring unge med faglige, personlige og sociale problemer?
- Hvordan samarbejder kommunen med ungdomsuddannelserne om at forebygge frafald?
- Hvordan arbejder kommunen med, at der inden for de begrænsninger, der findes i de forskellige lovgivninger, så vidt muligt er én mentor til en ung på tværs af beskæftigelses-, integrations-, social-, UU-området og ungdomsuddannelserne?
- Hvordan kan kommunen skabe en større sammenhæng mellem formidlingen af private og offentlige praktikpladser til børn og unge i grundskolen, i jobcenteret og i egu?
- Hvordan udnytter kommunen sine egne institutioner som praktiksted til unge, fx i egu?
- Hvordan udnytter kommunen sine muligheder for at få indflydelse på ungdomsuddannelserne, fx gennem bestyrelsesarbejde, samarbejdsaftaler m.v.?

En drøftelse i kommunalbestyrelsen kan danne afsæt for udarbejdelsen af en politisk handleplan, der kan være en ramme for at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse i kommunen. En handleplan er en mulighed for en prioritering og angivelse af retning på det korte og på det lange sigt. På adressen www.kl.dk/unge findes eksempler på politiske handleplaner fra kommuner i projektet Ungdomsuddannelse til alle.

Udfordringen er stor. Opgaverne er mange, men tilbage står et rationale for den unge og for kommunen, som er svært at komme uden om. Uddannelse er vejen frem, og løsningen er uddannelse som første prioritet, hver gang kommunen møder en ung.